

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

अकोला जिल्हा

१९९८-९९

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

फक्त कार्यालयीन उपयोगा करिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन
अकोला जिल्हा
सन 1998 -99

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नियोजन विभाग,
मुंबई.

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1998-99
जिल्हा -- अकोला

अ. क्र.	त्यांचा क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
1		1) जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-वृष्टीक्षेपात जिल्हा	1-6
		2) जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन-1998-99	1-13
1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या			
1	1.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासून लोकसंख्येमधिल दशवार्षिक फरक	2
3	1.3	1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावाचे, तालुकावार वर्गीकरण	6
4	1.4	1991 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	8
5	1.5 अ.	1996 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या	10
6	1.5 ब.	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणाऱ्या व्यक्तींची उद्योग गटक्षेत्रनिहाय विभागणी	12
7	1.6 (अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण (1991 जनगणना).	13
8	1.6	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण (1991 जनगणना)	14
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनु. जाती/जमाती यांची माहिती	15
10	1.8	भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधनसामुग्रीनुसार घरांची वर्गीकरण (1991 जनगणना)	16
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटूंबाचे वर्गीकरण (1991 जनगणना)	17
12	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर (1991 जनगणना)	18
2. हवामान			
13	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकुण पर्जन्य 1999 या वर्षा करिता	19
13	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1999	23

1	3	4
15	जमीनीचा वापर	24
16	तहसिलदार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	26
17	मुख्य पिकांची दरहेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन	32
18	विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र	33
19	निरनिराळ्या पिकाखाली ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र	34
20	3.5(अ) तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरी	38
21	3.6(ब) कुपनलीका, हातपंप, आणि विद्युत पंप 1998-99	39
22	3.7 विहीरी खेरीज लंद्युपाटबंधारे यांची कामे 1998-99	40
23	3.8 मध्यम व मोठे पाटबंधारे प्रकल्प, त्यामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 1998-99	42
24	3.9 जिल्ह्यातील विहित धारणा जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीताखाली असलेली विहित धारण जमीन आणि ओलीताखाली निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या वर्ष	45
25	3.10 तालुकावार कृषी विषयक अवजारे (पशुगणना 1992)	48
26	3.11 दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश्य परिस्थितीची माहिती 1998-99 वर्षा करिता	49
27	3.12 टंचाईच्या पुर्व इतिहासानुसार कठोण टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्या बाबत माहिती 1998-99 वर्षा करिता	52

4 पशुसंवर्धन

28	4.1 तालुकावार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेनुसार)	53
29	4.2 जिल्ह्यातील पशुवैधकीय संस्थांची तालुकावार संख्या	60
30	4.3(अ) रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्युंची संख्या (1998-99)	62
31	4.3(ब) विविध पशुवैधकीय संस्थांची कार्ये (1998-99)	63
32	4.4 मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येकपशु वधगृहात कत्तत केलेल्या पशुची संख्या (1998-99)	64
33	4.5 जिल्ह्यातील वनक्षेत्र (1998-99)	65
34	4.6 जिल्ह्यातील मुख्य व गौण उत्पादने (1998-99)	66
35	4.7 जिल्ह्यातील भुजल मत्स्य व्यवसाय (1998-99)	67
36	4.8 जिल्ह्यातील सागरी मत्स्य व्यवसाय (1998-99)	*

1	2	3	4
३. रोजगार उदयोग, खणीकर्म व विज आणि आर्थिक गणना १९९०			
नुसार आस्थापना व कार्यरत उदयोग			
37	5.1	कारखान्यातील काम रॉंची दैनिक सरासरी संख्या १९९८	68
38	5.2	चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार उदयोगनिहाय वर्गीकरणे(१९९८)	76
39	5.3	कामगारांच्या दिवसांच्या सर्वख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (१९९८)	80
40	5.4	जिल्ह्यातील उदयोगांच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी (वार्षिक उदयोग पाहणी १९९७-९८)	84
41	5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी (१९९८)	86
42	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९९८-९९ वर्षाकरीता	88
43	5.7	कर्मचारी गणना १९९७	89
44	5.8	निरीनिराळ्या उदयोगातील रोजगार ३१ मार्च १९९८ ला संपणा-या वर्षा करीता	90
45	5.9	जिल्हातील विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या ३१ मार्च १९९९ अखेर	91
46	5.10	विजेचा वापर १९९८-९९ चा वर्षा करीता	93
47	5.11	कृषि व बिगर कृषी उदयोग, आर्थिक गणना १९९०	94
48	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्व साधारण पणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना १९९०)	96
49	5.13	महत्वाच्या उदयोग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना १९९०)	97
50	5.14	महत्वाच्या उदयोग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना १९९०)	98
51	5.15	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व उदयोग गट एकत्र) (आर्थिक गणना १९९०)	99
52	5.16	प्रमुख उदयोग गटानुसार औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या	100
53	5.17	वस्तुनिर्माण दुरुस्ती सेवा गटातील स्वकार्यरत उदयोगांची एकुण संख्या व (अ) नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांचे आकारमान गटानुसार संख्या	101
54	5.17	वस्तुनिर्माण व दुरुस्त उदयोग गटातील आस्थापनांची एकुण संख्या व नेहमी (ब) काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	102
55	5.18	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधिल एकुण कार्यरत उदयोगांची संख्या व नेहमी (अ) काम करणा-याची आकारमान गटानुसार संख्या	103
56	5.18	घाऊक व किरकोळ व्यापार वा उदयोग गटातील आस्थापनांची एकुण संख्या (ब) व नेहमी काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना १९९०)	104

1	2	3	4
		5. रोजगार, उद्योग, खणीकर्म व विज आणि आर्थिक गणना 1990 नुसार आस्थापना व कार्यरत उद्योग पुढे सुरु	
57	19 (अ)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवांमधील एकूण स्वयंकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	105
58	19 (ब)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवांमधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	106
59	20 (अ)	सर्व उद्योगगट मिळून एव उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (स्वकार्यरत उद्योग)	107
60	20	सर्व उद्योगगट मिळून एकत्र उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	108
		6. सहकार	
61	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31 मार्च 1999 अखेर	109
62	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती 31 मार्च 1999 करिता	110
63	6.3	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या लेखा परिक्षा वर्गाप्रमाणे वर्गवारी दि.31/3/99 अखेर	111
64	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकाचे कार्य 31/3/99 अखेर	112
65	6.5	जिल्हयातील प्रा. कृषी सह. संस्थांचे कार्य दि.31/3/99 अखेर	113
66	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य दि.31/3/99	115
67	6.7	जिल्हयातील (लॅम्पस) आदिवासी सह. संस्थांचे कार्य दि.31/3/99	*
68	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सह. संस्थांना दिलेले पिक कर्ज दि.31/3/99	116
69	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांना दिलेली पिक कर्जे दि.31/3/99	117
70	6.10	जिल्हयातील (लॅम्पस) आदिवासी संस्थांना दिलेली पिक कर्जे दिनांक 31/3/99	*
71	6.11	जिल्हयातील बिगर कृषी पत संस्थांचे कार्य दिनांक 31/3/99	118
72	6.12	जिल्हयातील जिल्हा आणि प्राथ पणन संस्थांचे कार्य दि.31/3/99 अखेरस	119
73	6.13	जिल्हयातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य कदि 31/3/99	122

1	2	3	4
		6. सहकार पुढे सुरु...	
74	6.14	जिल्हयातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे कार्य दि.31/3/99	123
75	6.15	जिल्हयातील नियंत्रीत बाजार पेठांची माहिती	124
76	6.16	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे दि.31/3/1999	130

7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा

77	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती (1998-99)	131
78	7.2	नोंदणू केलेल्या जन्म मृत्युंची संख्या (1998-99 वर्षाकरिता)	132
79	3	विविध कारणानुसार मृत्युंची संख्या (1998-99)	133
80	7.4	माता व बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी (1998-99)	134
81	7.5	जिल्हयातील कुटूंब नियोजन केंद्राची संख्या दि.31/3/98-99 रोजीची	135

8. शिक्षण

82	1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	136
83	8.2	शैक्षणिक संस्था, शिक्षकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या 1998-99	137
84	8.3	पुर्ण प्राथ, माध्यामिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी (1998-99)	138
85	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था (1998-99)	140
86	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्यांना मोफत शिक्षणाची सवलत 1998-99	141
87	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1998-99	142
88	8.7	जिल्हयातील व्यवसाय, मार्गदर्शन, कनिष्ठ विद्यालय व तांत्रिक शाळा (8 वी ते 12 वी) 1998-99	143
89	8.8	जिल्हयातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे 1999-99	144
90	8.9	शिक्षकांकरीता प्रशिक्षण संस्था 1998-99	145

1	2	3	4
		9. दळणवळण व वाहतूक	
91	9.1 (अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31 मार्च 1999) अखेरची	146
92	9.1	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31 मार्च 1999 अखेरची)	147
93	9.2	प्रकार व पृष्ठ भाग यानुसार रस्त्यांची लांबी दि.31 मार्च 99 अखेर	148
94	9.3	वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या दि.31/3/99	149
95	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची (प्रवासी वाहतुन आकडेवारी) सन 1998-99 र्षा करिता	150
96	9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना	151
97	9.6	पोस्ट, तारघरे, व दुरध्वनी सेवा, रेडीओ व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी 1998-99	156
98	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च 1998-99 करिता	157
99	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1998-99 करिता	158
100	10.3	जिल्हा परिषदांचे बाबवार उत्पन्न व खर्च 1998-99 करिता	160
	10.4	महानगर पालीका, कटकमंडळे व नगर पालिकांचे उदत्पन्न व खर्च 1998-99	162
101		11. योजना.	
102	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेल्या योजनांतर्गत खर्च 1998-99	164
103	11.2	योजनेखाली महत्वाची भौतिक साध्ये 1998-99	166
104	11.3	रोजगार हमी योजना 1998-99	173
105	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार आणि खर्च	174
106	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी व उपाय सन 1998-99	175
107	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्या खालील क्षेत्र 1998-99	177
108	11.7	जिल्हयातील रासायनिक खतांचे वाटप 1998-99	179
109	11.8	जिल्हयातील साखर कारखाने 1998-99	180
110	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या 1998-99	181

1	2	3	4
		11. योजना (पुढे चालू)	
111	10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता 1998-99	182
112	11	जिल्हयातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमांची प्रगती व त्यावरील तरतुद व खर्च 1998-99	183
113	12	विस कलमी कार्यक्रम 1998-99	184
114	13	विशेष घटक योजना 1998-99	187
115	14	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम 1998-99 (खासदार निहाय)	188
116	14	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम 1998-99 (विधान सभा मतदार संघ निहाय)	189
117	14	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम 1998-99 (ड) (विधान परिषद संघनिहाय)	190
118	14	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम 1998-99 (ड) (राज्य सभा संघनिहाय)	190
		12. किंमती व निर्देशांक	
119	12.1	जिल्हयातील निवडक शेतमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती (एप्रिल 1998 ते मार्च 99)	191
120	12.2	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणी महत्वाच्या वस्तुंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती 1998-99	193
121	12.3	सकामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 1998-99	199
		13.	
122	13.1	जिल्हयातील पोलीस दलांची एकुण संख्या 1998-99	200
123	13.2	जिल्हयातील गुन्हेयासंबंधी आकडेवारी 1998-99 करिता	202
124	13.3	तुरुंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगार 1998-99	203
125	13.4	तुरुंगात दाखल झालेले गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार 1998-99	204
126	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे 1998-99	205
		14. बँकींग व विमा	
127	14.1	बँक कार्यालय, वर्गीकृत बँकाची संख्या त्यांच्या ठेवी व कर्जे 1998-99	206
128	14.2	1) जिल्हयातील 31 मार्च 1999 रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवली संस्था 1999	207
129	14.3	उतरविलेल्या विमा प्रजाची संख्या व दिव्याची रक्कम सन 1998-99	207

1	3	4
15. संकिर्ण		
130	5.1 चिजपट गृहा विषयीची आकडेवारी सन 1998-99	208
131	5.2 जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्पबचतीची रक्कम सन 1998-99	209
132	5.3 तालुकावार गोळा केलेला जमीन महसूल 1998-99	210
133	5.4 मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालीके दिनांक 31/3/1999	211
134	5.5 स्वस्त धान्य दुकानदारांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर	213
135	5.6 मागणी व वसूल केलेले धान्य 1998-99	213
136	5.7 1998 मधिल लोकसभा निवडणू व 1995 मधिल विधान सभा यांसंबंधीत आकडेवारी (निवडणूक संबंधी आकडेवारी)	214
137	5.8 जिल्ह्यातील 31/3/1999 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेली विधानगृहाची तालुका निहाय यादी.	216
138	5.9 निवडक निर्देशांकाचे कल 1998-99	217

टिप :- * असलेल्या तक्त्यातील माहिती निरंक समजण्यात यावी.

भाग - 1

समालोचन

1998 - 99

जिल्हा सांख्यिक व आर्थिक समालोचन १९९८-९९ दृष्टीकोपात जिल्हा.

जिल्हा - अकोला.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1.	2.	3.	4.	5.
एक	प्राकृतिक रचना			
	अ. भौगोलिक स्थान			
1.	उत्तर-अक्षांश	अंश	१६.६१ ते २१.१६ *	१६.४ ते २२.१
2.	पूर्व रेखांश	अंश	७६.७ ते ७७.४ *	७२.६ ते ८०.९
	ब. हवामान १९९८-९९			
	तापमान			
1.	किमान	डिग्री सेल्सियस	९.३	४.८
2.	कमाल	डिग्री सेल्सियस	४६.२	४७.१
3.	पर्जन्य	मि.मि.	९०२.४	१०३५.१६
	प्रशासकीय विभाग १९९८-९९			
1.	तहसिली	संख्या	७	३२६
2.	पंचायत समित्या	संख्या	७	३२०
3.	टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	—	सं.स.
4.	एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	७	—
5.	शहरे	संख्या	६	३३६
6.	गावे एकूण	संख्या	९८९	४३८६४
	1. निर्जन	संख्या	१११	२६१९
	2. वसती असलेली	संख्या	८७८	४१२५१
7.	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	५४१७	३०७७१९
दोन	प्रशासकीय संख्या १९९८-९९			
1.	पंचायत समित्या	संख्या	७	३२०
2.	महानगरपालिका	संख्या	—	१५
3.	नगर परिषदा	संख्या	६	२२८
4.	कटक मंडळे	संख्या	—	७
5.	ग्राम पंचायती	संख्या	५४१	२७५९८
6.	पोलिस ठाणे	संख्या	१८	९०५ (३१.१२.९९)
7.	पोलिस अीट पोष्ट	संख्या	१४	१५८४ (३१.१२.९७)
तीन	लोकसंख्या १९९१			
1.	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	८६१	४८३९६
2.	नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	४९१	३०५४१

अ क	बाष	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
ति	3. एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1352	78937
न	4. अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	143	8758
	5. अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्या एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	10.58	11.09
	6. अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	90	7318
	7. अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	6.66	9.27
	8. पुरुष	आकडे हजारात	697	40826
	9. स्त्रिया	आकडे हजारात	653	38112
	10. स्त्रिया-पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषांमागे स्त्रियांचेप्रमाण	937	934
	11. घनता	दर चौरस कि.मि क्षेत्रातील लोकसंख्या	249	257
	12. साक्षरतेने प्रमाण 1991			
	1. एकूण	टक्केवारी	65.96	64.9
	2. पुरुष	टक्केवारी	77.33	76.6
	3. स्त्रिया	टक्केवारी	53.81	52.3
	4. राज्यामध्ये जिल्हयांचा क्रमांक	संख्या	11	—
घा	<u>कृषी / अस्थायी 1997-98</u>		<u>1997-98</u>	<u>1998-99</u>
र	1. भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	543	30758
	2. जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	32.1	5370
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	5.91	17.46
	3. शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ. विंगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	8	1212
	ब. पडीक आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	7	1702
	क. एकूण अव ब	हजार हेक्टर	14	2914
	4. पडीक जमीनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	1. कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	17	1348
	2. शाडे झुडपांखालील जमीन	हजार हेक्टर	3	222
	3. लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	19	888

अ.क्र.	बाब	परिणाम	जिल्हा	महाराष्ट्र
5.	पडीक जमीन			
1.	चालू पड	हजार हेक्टर	8	1134
2.	इतर पड	हजार हेक्टर	8	1138
6.	पिकांखालील क्षेत्र			
1.	पिकांखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	450	17744
2.	इतर क्षेत्र	हजार हेक्टर	च.ना.	4339
3.	एकूण पिकांखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	450	22083
7.	ओलित क्षेत्र 1997-98			
1.	निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	1	2568
2.	एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	31	3374
8.	महत्वाच्या पिकांखालील क्षेत्र अन्नधान्य	हजार हेक्टर	205	13111
9.	वहित धारण जमीन अंतिम 1990-91*			
1.	2 हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारात	154	6003
2.	2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	127	3297
3.	10 हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या हजारात	1	171
10.	जमीन महसूल वसुल 1998-99	लाख रुपये	30	12179
11.	जिल्हा परिषदा उपकर	हजार रुपये	22165	च.ना.
12.	पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये	8076	च.ना.
गव	पशुसंवर्धन (पशुगणना 1992)			
1.	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	528	39793
2.	गाई व बैल	संख्या हजारात	331	17949
3.	म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	72	6484
4.	मेंढया	संख्या हजारात	6	—
5.	शोळया	संख्या हजारात	187	14716
6.	कोंबडया व बदके	संख्या हजारात	158	34984
गहा	सहकार 1998-99			
1.	सहकारी संस्था	संख्या	1485	146641
2.	प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्था	संख्या	412	20354
3.	प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारात	194	10890
4.	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	133	20510
5.	प्राथमिक कृषी पतसंस्थांनी दिलेली कर्ज	रुपये कोटीत	26	2236

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
सात	<u>जलसिंचन 1998-99 पर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र</u>			
1.	मोठे प्रकल्प	संख्या	2	33
2.	मध्यम प्रकल्प	संख्या	6	177
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र संख्या	हजार हेक्टर	86	उ.ना.
3.	लघुप्रकल्प / राज्यक्षेत्र / लाभक्षेत्र	संख्या	43	1835
4.	सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	11	उ.ना.
आठ	<u>सद्योग 1998 अखेर</u>			
1.	नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	546	33517
2.	नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या	संख्या	379	28814
	उत्पादन चालम कारखाने			
3.	सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या	संख्या	1	175
4.	सहकारी साखर कारखान्यांतील उत्पादन	हजार मे. टन	217	5217
5.	सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	6	226
नव	<u>विज दिनांक 31/3/99 अखेर</u>			
1.	विज पुरवठा शहरी व ग्रामीण	संख्या	960	39413
2.	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	954	उ.ना.
3.	वीजपुरवठा केलेले पंप संच मार्च 99 अखेर	संख्या हजारात	15	2210
4.	बसविण्यात आलेली गॅस यंत्रणे	संख्या	—	उ.ना.
दहा	<u>सार्वजनिक आरोग्य 1998-99</u>			
1.	रुग्नालये	संख्या	16	843
2.	दवाखाने (PHC म्हणून क्षेत्रीयवादीमुळे संख्येत घट)	संख्या	91	1396
3.	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	32	1683
4.	प्राथमिक आरोग्य पथके अस्थायी	संख्या	13	169
अकरा	<u>प्राथमिक शिक्षण 1998-99</u>			
1.	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	1870	64918
2.	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	365	12291
3.	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	—	320
4.	प्रत्येक शिक्षकामागे शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	43	38

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
बारा	<u>माध्यमिक शिक्षण उच्च माध्यमिक सन 98-99</u>			
1.	एकूण माध्यमिक शाळा	संख्या	453	14441
2.	शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	229	8607
3.	शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	7	246
4.	प्रत्येक शिक्षकामार्गे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	33	35
तेरा	<u>उच्च शिक्षण 1998-99</u>			
1.	संस्था	संख्या	44	1497
2.	एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	24	906
चौदा	<u>अ. प्रौढ शिक्षण 1998-99</u>			
1.	प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	7166	उ.ना.
2.	प्रौढांची उपस्थिती साक्षर	संख्या हजारात	72	उ.ना.
बारा	<u>तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण</u>			
1.	<u>औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था</u>	संख्या	14	616
1.	शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	10	347
2.	अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	4	269
2.	शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेशक्षमता	संख्या	2113	96428
3.	पदवी अन्यासकमांच्या तांत्रिक संस्था संख्या व त्यांची पहिल्या वर्षा साठी प्रवेश क्षमता	संख्या	1	109
4.	पदविका अन्यासकमांच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेशक्षमता	संख्या	उ.ना.	29269
5.	व्यवसाय शिक्षण संस्था माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या	उ.ना.	192
			उ.ना.	92300
5.	व्यवसाय शिक्षण संस्था माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या	40	उ.ना.
पंधरा	<u>परिवहन आणि दळण वळण मार्च 99 अखेर</u>			
1.	एकूण रेल्वेमार्ग लांबी	किलो मीटर	193	5447

अ.क्र.	षाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
पंचरा	2. रस्त्यांची जोडलेली गावे 1998-99			
	अ. बारमाही	संख्या	—	32369
	ब. हंगामी	संख्या	878	4567
	3. एकूण रस्त्यांची लांबी पृष्ठाकीत	किलो मीटर	252	206891
	4. राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	किलो मीटर	118	3399
	5. राज्य महामार्गाची लांबी	किलो मीटर	480	33223
	6. जिल्हाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	किलो मीटर	612	45016
	7. इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	किलो मीटर	636	42973
	8. ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	किलो मीटर	550	82280
सोळा	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम*			
	1. दारिद्र्य रेषेखालील कुटूंबे 1992-93 चे सर्वेक्षण नुसार	संख्या लाखात	0.40	77.65 (अस्थायी)
	2. 1997-98 वर्षातील			
	जुने सामाथी	संख्या	344	6987
	नविन सामाथी	संख्या	7	154 031
	एकूण	संख्या	351	161018
सतरा	रोजगार निर्मिती 1998-99			
	अ. रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस लाखात	1.03	918.59
	ब. जवाहर रोजगार कार्यक्रम अखेर	मनुष्य दिवस लाखात	9.23	403.81
अठरा	आदिवासी कल्याणकारी योजना			
	आदिवासी करिता आश्रमशाळा	संख्या	1	731
	विद्यार्थी	संख्या	225	248298
एकोवीस	गागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी यांजना 98-99			
	1. गागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे	संख्या	7	192
	2. वसतिगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	उ.ना.	12797
बिस	जिल्हा नियोजन (1998-99)			
	1. वार्षिक नियोजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	0.21	4189.54
	2. अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	0.27	352.05
	पागरी पुरवठा (1998-99)			
	1. रास्त भावाची दुकाने	संख्या	1047	43285
	2. पुरविलेला एकूण साठा			
	अ. गहू	हजार टन	28.95	1167
	ब. तांदूळ	हजार टन	8.50	675
	3. शासकीय गोदाग.30.6.98	संख्या	7	960
	4. साठविण्याची क्षमता जून,1998 अखेर	मे.टन.(हजारत)	उ.ना.	641

टिप :- १. उ.ना. - उपलब्ध नाही.

२. * - या मध्ये नवनिर्मित बाशिम जिल्ह्याची माहिती समाविष्ट आहे.

आधार :- १. अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय मुंबई.

२. जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, अकोला.